
Nasze dziedzictwo Nasze muzea

Polsko-ukraińskie warsztaty
muzeów regionów partnerskich
województwa łódzkiego

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**
Witold Stępień

Idea

„Nasze dziedzictwo – Nasze muzea”. Polsko-ukraińskie warsztaty muzeów regionów partnerskich województwa łódzkiego to projekt zrealizowany przez Województwo Łódzkie, współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach konkursu: „Wsparcie obywatelskiego i samorządowego wymiaru polskiej polityki zagranicznej”.

W dniach 17-18 września 2013 roku, w Muzeum Ikony Wołyńskiej w Łucku na Ukrainie odbyły się dwudniowe warsztaty, w których wzięli udział muzealnicy z województwa łódzkiego oraz obwodu wołyńskiego i winnickiego na Ukrainie. Honorowe patronaty nad wydarzeniem objęli: Konsul Generalny RP w Łucku Beata Brzywczy, Wojewoda Łódzki Jolanta Chełmińska, Marszałek Województwa Łódzkiego Witold Stępień, Gubernator Obwodu Wołyńskiego Borys Klimczuk oraz Dyrektor Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów dr hab. Piotr Majewski.

Warsztaty w Łucku były tzw. „The Kickoff Meeting” – czyli pierwszym spotkaniem służącym prezentacji muzeów i nawiązaniu oficjalnych kontaktów. Wzięło w nich udział 23 muzealników z Polski i Ukrainy. Warsztaty poprowadzili wybitni specjaliści, rekomendowani przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów: Piotr Górajec - Kierownik Działu Edukacji w Muzeum Pałacu w Wilanowie oraz Jarosław Giemza – kierownik Działu Sztuki Cerkiewnej w Muzeum Zamku w Łańcucie. Tematyka spotkania to m.in.: realizacja projektów międzynarodowych, wymiana dobrych praktyk w organizacji wystaw i kwestia edukacji muzealnej. W programie znalazły się także prezentacje dotyczące poszczególnych placówek z Polski i Ukrainy.

Ponadto muzealnicy spoza Łucka mieli okazję obejrzeć najciekawsze kolekcje z Muzeum Krajoznawczego, Muzeum Ikony Wołyńskiej, Muzeów na Zamku w Łucku; odwiedzili także otwarte w 2012 roku Muzeum Wiaczesława Lipińskiego w Zaturcach. Wizyta w Łucku zakończyła się podpisaniem listu intencyjnego dotyczącego przyszłej współpracy. Organizacja wspólnych działań kulturalnych: wystaw, projektów edukacyjnych, wymian twórców i artystów – to założenia projektu, które będą kontynuowane w następnych latach.

fot. Tomasz Spychała

Nasze dziedzictwo

Do udziału w projekcie zaproszono muzea obwodów wołyńskiego i winnickiego – regionów partnerskich województwa łódzkiego na Ukrainie. Jednym z głównych celów projektu było eliminowanie uprzedzeń w stosunku do wschodnich sąsiadów oraz zapobieganie dyskryminacji historycznej. W trakcie trwania projektu okazało się, że historyczne związki łączące regiony łódzki i wołyński sięgają dalej niż sądzili organizatorzy...

Podczas pierwszego dnia wyjazdu, uczestnicy projektu z Muzeum Ziemi Wieluńskiej przypomnieli, że w okresie międzywojennym wicewojewodą województwa wołyńskiego był starosta wieluński Tadeusz Niżankowski – do dziś wspominany na terenie Ziemi Wieluńskiej jako sprawny administrator i społecznik. Przywołali także postać Henryka Józefskiego – w okresie międzywojennym wojewody wołyńskiego a od II połowy 1938 roku wojewody łódzkiego, który na Wołyniu prowadził politykę polsko-ukraińskiego dialogu. Uważał, że ośrodkiem porozumienia powinien stać się właśnie Wołyń.

Uświadomienie sobie wspólnej przeszłości regionów było nie lada zaskoczeniem dla organizatorów i uczestników projektu. W tym kontekście hasło projektu nabrało nowego znaczenia.

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

fot. Leonid Maksimow

Opinie uczestników

„Jeśli chodzi o wrażenia, to są bardzo pozytywne. Jesteśmy wdzięczni za zaproszenie i możliwość uczestnictwa w spotkaniu. Mamy też pomysł dotyczący przyszłej współpracy – chcielibyśmy zorganizować wspólne warsztaty na terenie naszego muzeum, zaprezentować bogatą kolekcję muzeum związaną z historią polskiej szlachty – Potockich, Grocholskich, Czartoryskich, Brzozowskich, kulturą szlachecką i związkami tych rodów z naszym regionem.”

Natalia Bezbakh

Muzeum Regionalne w Radomsku

„Szczególnie dużo wniósł wykład pana Piotra Górajca – kierownika działu edukacji z Muzeum Pałac w Wilanowie. Muzealnikom z Polski przypomniał o funkcjonowaniu naszych placówek w strukturze krajowej, a stronie ukraińskiej dał pełen obraz jak wygląda podział w muzealnictwie polskim, jakie są przepisy prawne regulujące funkcjonowanie muzeów. W przypadku kontynuowania dalszej współpracy z muzealnikami z Ukrainy, chętnie zapoznalibyśmy się z tym jak wygląda strona prawna muzeów naszych sąsiadów. Ciekawym wystąpieniem byłby referat na temat organizowania wystaw zagranicznych, ze szczególnym naciskiem na sprawy formalno-prawne przy wymianie polsko-ukraińskiej.”

Tomasz Spychała

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

„Mam nadzieję, że wyjazd zaowocuje wspólnymi projektami, o których dyskutowaliśmy podczas spotkań. Zdecydowaliśmy o przygotowaniu wspólnej wystawy, ze zbiorów czterech placówek muzealnych (Łowicz, Wieluń, Zgierz i Radomsko) i o wymianie ekspozycji między naszymi muzeami (...). Kolejnym krokiem będzie przygotowanie rewizyty ukraińskich muzealników w Polsce. Jedyнным

minusem tego wyjazdu była, moim zdaniem, zbyt mała integracja z przedstawicielami muzeów z Winnicy i Wołynia.”

Małgorzata Borek

Muzeum Regionalne w Radomsku

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

„Nasze dziedzictwo - nasze muzea było pierwszym w historii naszych regionów wydarzeniem poświęconym muzealnikom. Cieszę się, że nasze muzeum wzięło udział w tym projekcie. Analizując prezentacje muzeów, zauważyłem, że sytuacja polskich muzeów jest łatwiejsza dzięki funduszom unijnym oraz współpracy z instytucjami partnerskimi w Europie Zachodniej. Pracownicy ukraińskich muzeów są zainteresowani polskimi doświadczeniami w prowadzeniu działań edukacyjnych i realizowaniu współpracy międzynarodowej. Mam nadzieję, że to pierwsze spotkanie doprowadzi do kolejnych projektów, że będziemy współpracować przy wymianie wystaw, zbiorów, programów edukacyjnych.”

Piotr Chomicz

Muzeum Krajozawcze w Maniewiczach

„Wskazane byłoby podjęcie konkretnych działań w kolejnym roku – np. zaproszenie przedstawicieli muzeów ukraińskich do odwiedzenia muzeów województwa łódzkiego i podpisanie dokumentu precyzującego ewentualną współpracę. Wychodząc naprzeciw stronie ukraińskiej można, w uzgodnieniu z muzeami województwa łódzkiego biorącymi udział w projekcie, zaproponować organizację wystaw, wydarzeń prezentujących województwo łódzkie. (...) Wskazane jest też wsparcie ze strony Urzędu Marszałkowskiego, np. przez objęcie patronatem proponowanych działań.”

Marzena Kozanecka-Zwierz

Magdalena Bartosiewicz

Muzeum w Łowiczu

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

List intencyjny

Muzea województwa łódzkiego oraz muzea regionów partnerskich województwa łódzkiego na Ukrainie, uczestnicy projektu „Nasze dziedzictwo – Nasze muzea. Polsko-ukraińskie warsztaty muzeów regionów partnerskich województwa łódzkiego” realizowanego w Łucku, w dniach 17-18 września 2013 roku oświadczają, iż wyrażają chęć kontynuacji współpracy zawiązanej w ramach projektu.

Środowisko muzealników, na co dzień wspiera budowanie tożsamości kulturowej i historycznej obu krajów. Otwarcie się muzeów na dialog i porozumienie będzie istotnym krokiem w kierunku promowania wspólnego dziedzictwa.

Uznając potrzebę współpracy na rzecz upowszechniania i propagowania wiedzy o ukraińskiej i polskiej spuściźnie kulturowej deklarujemy współdziałanie i dołożymy starań, aby nasze spotkanie w Łucku w przyszłości zaowocowało realizacją nowych przedsięwzięć.

Niniejszy list intencyjny nie tworzy żadnych zobowiązań dla Stron, ani nie może stanowić podstawy do jakichkolwiek roszczeń.

Łuck, dnia 18 września 2013 r.

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

fot. Tomasz Spychała

Muzea w projekcie

Muzea Obwodu Wołyńskiego

Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze

Największe muzeum na Wołyniu, posiada kilka oddziałów: Muzeum Lesi Ukrainki w Nowogradzie Wołyńskim, Muzeum Sztuki, Muzeum Wołyńskiej Ikony w Łucku, Muzeum Wiaczesława Lipińskiego w Zaturcach, prowadzi działalność naukową i wydawniczą. Zbiory to ponad 144 000 eksponatów z dziedziny przyrody, historii, etnografii oraz sztuki regionu wołyńskiego.

<http://volyn-kray-mus.at.ua/>

Muzeum Ikony Wołyńskiej

Reprezentuje regionalną szkołę malarstwa ikonowego. Kolekcja obejmuje ponad 1500 unikatowych zabytków sztuki sakralnej, w tym ikony z XVI-XIX w. Muzeum posiada warsztaty konserwatorskie, wyposażone w nowoczesny sprzęt. Perłą kolekcji jest XI-wieczna ikona w stylu bizantyjskim Chełmska Ikona Matki Bożej - jedna z najbardziej czczonych ikon na Ukrainie.

<http://volyn-ikona.at.ua/>

Muzeum Sztuki w Łucku

Kolekcja to ponad 2 500 eksponatów - malarstwo, grafika, rzeźba XVI-XIX w. Muzeum jest miejscem spotkań środowiska artystycznego Łucka, prowadzi działania edukacyjne i promujące sztuki wizualne. W galerii można zobaczyć prace znanych malarzy Łucka, ale też dzieła artystów z całej Ukrainy i zagranicy. Swoje obrazy prezentują tu także młodzi artyści.

www.art-lutsk.at.ua

Muzeum Krajoznawcze w Maniewiczach

Znajdują się w nim eksponaty związane z bogactwami przyrody i archeologii, historią oraz współczesnością Maniewicz. Muzeum prowadzi stałą współpracę z Polską m.in. realizując projekty wspólnie ze Związkiem Harcerstwa Polskiego dotyczące cmentarzy I wojny światowej na Wołyniu.

http://volyn-museum.at.ua/index/manevickij_kraeznavchij_muzej/0-19

fol. Leonid Maksimow

fol. Leonid Maksimow

fol. Leonid Maksimow

fol. Leonid Maksimow

Muzea Obwodu Winnickiego

www.muzei.vn.ua

Winnickie Regionalne Muzeum Sztuki

Zbiory obejmują ok. 10 000 obiektów - dzieł sztuki: malarstwa, rzeźby, grafiki i sztuki użytkowej. Prowadzi warsztaty artystyczne dla dzieci, wystawy wyjazdowe w miastach regionu, wystawy internetowe twórców współczesnych.

Winnickie Muzeum Krajoznawcze

Prezentuje eksponaty związane z przyrodą i historią Podola, w tym kolekcję etnograficzną liczącą ponad 3 500 obiektów, świadectwo wielokulturowej – ukraińskiej, polskiej, żydowskiej, rosyjskiej przeszłości.

Lityńskie Muzeum Krajoznawcze

Kolekcja liczy blisko 8 000 eksponatów: przyrodniczych, etnograficznych, archeologicznych oraz dokumentów opowiadających historię regionu.

Oratiwskie Muzeum Krajoznawcze

Największą część kolekcji (ok. 2 000 obiektów) stanowią muzealia etnograficzne, przy muzeum działa grupa folklorystyczno-etnograficzna „Берегиня” oraz stowarzyszenie literackie „Вишневий сад”.

Muzeum Historii Timaniwki, Muzeum Aleksandra Suworowa

Na uwagę zasługuje kolekcja numizmatyczna oraz zbiory związane z sukcesami carskiej armii XVIII w. oraz postacią wybitnego dowódcy – Suworowa.

Muzeum Historii Miasta Bar

Wizytówką muzeum są zbiory etnograficzne, jednak warto zwrócić uwagę na wystawę historyczną poświęconą m.in. powstaniu Chmielnickiego.

fot. Leonid Maksimow

fot. Leonid Maksimow

fot. Leonid Maksimow

Muzea Województwa Łódzkiego

Muzeum w Łowiczu

Mieści się w XVII-wiecznym gmachu seminarium duchownego, w centrum Łowicza. Poświęcone jest historii i tradycjom Ziemi Łowickiej. Oddziałem muzeum jest Skansen wsi łowickiej w Maurzycach. Tutaj zwiedzający mogą spróbować swoich sił w toczeniu naczyń na kole garncarskim czy wykonywaniu haftów i wycinanek.

www.muzeumlowicz.pl

fot. Leonid Maksimow

Muzeum Miasta Zgierza

Ma siedzibę w jednym z domów tkaczy, którzy w XIX wieku przyczynili się do rozwoju miasta. Prezentuje muzealia związane z historią, archeologią, etnografią, numizmatyką oraz sztuką, prowadzi bibliotekę, organizuje zajęcia edukacyjne. Ze stałych wystaw na uwagę zasługuje szczególnie wnętrze domu mieszczńskiego z przełomu XIX i XX wieku należące do jednej z bogatych zgierskich rodzin fabrykanckich - Krusche.

www.muzeumzgierz.pl

fot. Leonid Maksimow

Muzeum Regionalne im. S. Sankowskiego w Radomsku

Historię Radomska i okolic można poznawać zwiedzając wystawy muzealne w zabytkowym budynku miejskiego ratusza (zbiory archeologiczne, etnograficzne, sztuka), budynku dawnego aresztu (fotografie i eksponaty z czasów II wojny światowej), a także odwiedzając Zagrodę „Tatarską” w Stobiecku Miejskim – przykład unikatowej wiejskiej architektury drewnianej.

www.muzeum.radomsko.pl

fot. Leonid Maksimow

Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Mieści się w budynku XVII wiecznego klasztoru siostr Bernardynek, posiada zbiory: archeologiczne, etnograficzne, historyczne. Zbiory sztuki eksponowane są głównie w Oddziale Muzeum Ziemi Wieluńskiej - Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie. Tutaj, w późnobarokowym dworze można podziwiać zabytki pochodzące z dworów szlachty wieluńskiej: piece, szafy, kufry oraz kolekcje portretów szlachty i duchowieństwa.

www.muzeum.wielun.pl

fot. Leonid Maksimow

REALIZATOR PROJEKTU:

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
Departament Kultury i Edukacji
al. Piłsudskiego 8 / 90-051 Łódź
tel. +48 42 291 98 20 / fax + 48 42 291 98 22
sekretariatke@lodzkie.pl

www.lodzkie.pl

FINANSOWANIE:

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**
Witold Stępień

PATRONATY HONOROWE:

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Łucku

Wojewoda Łódzki
Jolanta Chełmińska

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**
Witold Stępień

Волинська обласна
державна адміністрація

NARODOWY
INSTYTUT MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW

PATRONAT MEDIALNY:

